

Маринченко Владислав Ігорович,
*магістрант кафедри професійної освіти та
технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*

ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ

Формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх педагогів професійного навчання є важливою складовою їхньої підготовки до ефективної педагогічної діяльності. Це не лише процес набуття знань та навичок, а й становлення вміння систематично працювати над власним розвитком, реагуючи на вимоги сучасного ринку праці та змінні соціальні реалії.

Формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх педагогів професійного навчання є складним і багатограним процесом, що вимагає інтеграції різних форм, методів і технологій навчання. В умовах швидких змін у суспільстві та освіті важливо, щоб педагоги були не лише компетентними спеціалістами, але й мали можливість постійно вдосконалювати свої знання та навички.

Сучасні технології відіграють критичну роль у цьому процесі, оскільки вони роблять навчання більш гнучким і ефективним. Інноваційні підходи сприяють розвитку вміння самостійно опановувати нові знання, що є важливим для професійного зростання педагога в умовах динамічного освітнього середовища.

Поняття «технологія» спочатку виникло в контексті технічного прогресу та визначалося як система знань і методів, пов'язаних з обробкою матеріалів і виробничими процесами. Проте з часом це поняття розширилося і почало застосовуватися в інших сферах, зокрема в освіті. Сьогодні широко використовується термін «педагогічна технологія», який часто вживається як синонім до таких понять, як «технологія навчання», «освітня технологія» та «технології в освіті» [1,2].

Технології відіграють ключову роль у сучасному освітньому процесі, зокрема у формуванні готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх педагогів професійного навчання.

Сучасні *цифрові технології* створюють нові можливості для безперервного навчання, забезпечуючи доступ до найновіших освітніх ресурсів і засобів професійного розвитку. Цифрові технології відкривають нові можливості для створення індивідуальних освітніх маршрутів, що дозволяє викладачам враховувати особисті потреби, рівень підготовки та інтереси кожного здобувача освіти. Такий підхід забезпечує гнучкість у навчальному процесі, де студенти мають змогу опановувати матеріал у власному темпі і з урахуванням власного графіку. Індивідуалізоване навчання підвищує мотивацію студентів, оскільки вони відчувають, що їхні потреби та інтереси визнаються і враховуються, а також мають можливість самостійно контролювати свій навчальний прогрес [4].

Також значний науковий інтерес для нас мають авторські технології формування готовності до професійного самовдосконалення. С. Хатунцева розробила технологію формування готовності майбутніх педагогів до самовдосконалення шляхом індивідуалізації їхньої професійної підготовки. Ця технологія складається з кількох етапів: мотиваційно-аксіологічного, когнітивно-світоглядного, креативно-діяльнісного та рефлексійно-корегувального. Вона включає навчально-методичні інструменти, які забезпечують підготовку студентів у різних видах діяльності, а також педагогічні умови, що сприяють підвищенню ефективності процесу формування готовності до самовдосконалення [3].

3. Туряниця розробила технологію формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх майстрів виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) аграрного профілю. Ця технологія реалізується в умовах особистісно-розвивального професійно-освітнього середовища професійно-педагогічних коледжів та індустріально-педагогічних технікумів і складається з п'яти етапів. Вибір цих етапів базується на принципі наступності, оскільки поетапний підхід дозволяє досягти високого рівня розвитку важливих якостей, необхідних майбутнім майстрам виробничого навчання, включаючи готовність до професійного самовдосконалення. Технологія включає такі етапи: мотиваційно-цільовий, знаннєвий, діяльнісний, контрольо-оціночний та рефлексивний [1].

У своєму дослідженні О. Солодовник пропонує застосування як традиційних, так і інноваційних організаційних форм навчання, зокрема лекцій, практичних занять, виробничої та переддипломної практики, ділових і комунікативних ігор, тренінгів, майстер-класів, пошуково-дослідницької роботи, предметних гуртків та проєктної діяльності. Крім того, використовуються різноманітні методи, серед яких активні, інтерактивні й авторські, такі як щоденник контролю практичних навичок, портфоліо досягнень та тренінги професійно-практичного спрямування. Особливу увагу також приділяють сучасним мультимедійним технологіям та аудіовізуальним засобам навчання, що значно підвищують ефективність освітнього процесу [5].

Одним із ключових елементів професійного самовдосконалення є здатність до саморефлексії - процесу аналізу власних дій, думок та їх впливу на навчальний процес. Використання технологій саморефлексії допомагають студентам-педагогам усвідомити, як їхня діяльність впливає на досягнення цілей та як можна покращити власні професійні навички.

Окремо можемо виокремити технології проблемного навчання. Проблемне навчання дозволяє студентам вирішувати реальні професійні завдання через аналіз та пошук рішень. Це сприяє розвитку критичного мислення, творчого підходу до навчання та впевненості у власних силах.

В бізнес середовищі активно використовують технології наставництва та коучингу. Наставництво та коучинг спрямовані на індивідуальний розвиток студентів через підтримку та поради досвідчених педагогів або фахівців. Така технологія дозволяє формувати готовність до професійного самовдосконалення шляхом передачі досвіду та практичних рекомендацій. Для студентів можна запропонувати:

Індивідуальні консультації - регулярні зустрічі з наставником для обговорення прогресу;

Розробка індивідуальних планів розвитку - складання плану дій щодо професійного зростання;

Підтримка у вирішенні складних педагогічних ситуацій - наставники допомагають студентам знайти оптимальні рішення в складних випадках.

Застосування технологій у формуванні готовності до професійного самовдосконалення забезпечує: зростання мотивації до безперервного навчання та самовдосконалення, поглиблення самосвідомості та критичного аналізу власної діяльності, здатність до швидкої адаптації до нових вимог та умов роботи, формування професійної стійкості та вміння працювати в умовах невизначеності.

Однією з ключових особливостей сучасних технологій є їхня здатність адаптуватися до індивідуальних потреб студентів. Наприклад, онлайн-ресурси та навчальні платформи, які надають доступ до різноманітних матеріалів, дозволяють кожному педагогу самостійно обирати темп та обсяг навчання, що відповідає його рівню підготовки та професійним інтересам.

Отже технології формування готовності до професійного самовдосконалення є ключовим елементом у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання. Вони не

лише сприяють розвитку професійних компетентностей, але й створюють умови для безперервного саморозвитку та ефективної професійної діяльності.

Таким чином, формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх педагогів професійного навчання є необхідною умовою для їхнього успішного функціонування в сучасному освітньому середовищі. Системний підхід до впровадження сучасних технологій в освітній процес створює можливості для розвитку як професійних, так і особистісних компетенцій педагогів. Технології не лише підвищують ефективність навчання, а й сприяють безперервному саморозвитку, що є основою для професійного зростання в динамічному світі освіти.

Список використаної літератури

1. Туряниця З. В. Формування у майбутніх майстрів виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів аграрного профілю готовності до професійного самовдосконалення : к.пед.н. : спец.. 13.00.04 - Теорія і методика професійної освіти, 2017. 288 с.
2. Уличний І. Л. Формування потенціалу професійного самовдосконалення старшокласників у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. К., 2006. 186 с.
3. Хатунцева С. М.. Теоретичні і методичні засади формування у майбутніх учителів готовності до самовдосконалення у процесі індивідуалізації професійної підготовки : Доктор педагогічних наук : спец.. 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти. Бердянський державний педагогічний університет. Бердянськ, 2008. 561 с.
4. Al-Maroof R. A. S., Al-Emran M. Students Acceptance of Google Classroom: An Exploratory Study using PLS-SEM Approach. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*. 2018. No. 13(06), pp. 112–123.
5. Солодовник О. В.. Формування готовності майбутніх молодших спеціалістів з медичною освітою до професійного самовдосконалення у процесі фахової підготовки : к.пед.н. : спец.. 13.00.04 - Теорія і методика професійної освіти : захищена 2017-12-12; . Житомирський державний університет імені Івана Франка.